

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Persei Accvsatoris Actio, in Demetrium fratrem paricidij reum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

erant meam ambō, & spe, & cupiditate improba petitis: eo usque me vivere vultis, donec alterius vestrum superstes, haud ambiguum regem alterum, mea morte faciam nec patre potestis pati, nihil chari, nihil sancti, nominis nostri, cuius vice regni vnus insatiabilis amor successit. Agite conscelerata aures paternas: decernite criminibus mox ferro decreturis, dicite palam, quicquid aut veri potestis, aut comminisci, libet: referata aures sunt, quae posthac, secretis alterius ab altero criminibus claudentur.

OECONOMIAI
orationis.

I. Exordium graue, & plenum commiserationis. Præuisus antea à patre fratrum morbus, & adhibita remedia, qua propter vim mali parum valuerunt: hinc ille lachryma.

II. Ex una parte, sine ulla discordiarum exempla, ex altera fructus concordia propofitua: sed nihil contra vim ambitionis potuerit. Coniunctionis exempla sumpta à Lacedaemoniis, Quippe Lacedaemone bini Reges diu regnarunt, cum scilicet luxuria aberat, & pecunia, fuit insignis moderatio in Eumene, & Attalo regibus, in Quintijs, Scipionibus, quorum meminerunt Valerius, Plutarch. Cicero. Eumenes rex fratribus perpetuo dicere solebat: si ut regem vitamini, ego vobis ut fratribus vitar: si autem ut fratres, ego vobis ut rege. Sane. Max. serm. 9. de magistratu.

III. Erumpit acerba exulcerati patris inter filiorum discordias conquestio.

PERSEI ACCVSATORIS
Actio, in Demetrium fratrem
parricidij reum.

Status duo complectitur; crimen parricidij; & amicitiam cum Romanis. Inuentio argumentorum tota pene est ab adiunctis. Dispositio grauiora expedit initio. Character est valde probabilis, artificiosissima oratio.

Periendā nimirum nocte ianua fuit, & armati comessatores accipiendū, prabendūq; ferro iugulum, quādo n. n. credidit.

nisi perpetratum facinus. Eadem peritus insidijs audio, quae latro, atque insidiator. Non nequicquam isti vnum Demetrium filium te habere: me subditum, & pellice genitum appellat. Nam si gradum, si charitatem filij apud te haberem, non in me querentem deprehensas insidias, sed in cum qui fecisset, fauores. Nec adeo tibi vilis vita esset nostra, ut nec præterito periculo meo moueretur, neque futuro, si insidiantibus sit impune. Itaque si mori tacitum oportet, taceamus, precati tantum Deos, ut à me ceptum scelus in me finem habeat, nec per meum latius tu petaris.

Querimonia graui.

Sin autem, quod circumuentis in solitudine natu ipsa subiecit, ut hominum, quos nunquam viderint, fidem tamen implorent: mihi quoque ferrum in me strictum cernenti, vocem mittere liceat, per te, patriumque nomen, quod vtri nostrum sanctius sit iam pridem sentis, ita me audias precor, tamquam si voce, & comploratione nocturna excitus mihi quiritanti interuenisses, Demetrium cum armatis nocte intempte in vestibulo meo deprehendisses. Quod tum vociferarer in re praesenti pavidus, hoc nunc postero die quorror. Frater, non comessantium in vicem iam diu viuimus inter nos regnare, utique vis: huic spei tuae obstat aetas mea, obstat gentium ius, obstat vetustus Macedoniae mos, obstat verò etiam Patris iudicium. Huc transcendere nisi per meum sanguinem non potes. Omnia moribus, & tentas: adhuc seu cura mea, seu fortuna restitit parricidio tuo, hesternae die in lustratione, & decursu, & simulachro ludicropugnans, sine ulla prope praesidium fecisti: nec me à morte aliud vindicauit, quam quod me, ac meos vinci passus sum, ab hostili praesidio, tamquam fraterno iusu, pertrahere me ad cenam voluisti. Credisne, Pater, inter inermes conuiuas me conaturum fuisse, ad quem armati comessatum venerunt? Credis nihil à gladijs nocte periculum fuisse, quem sudibus te inspectante prope occiderunt? quid hoc noctis, quid ut inimicus ad iratum? quid cum ferro succinctis iuuenibus venis? conuiuam me tibi committere ausus non sum, comessatorem te cum armatis venientem recipiam? Si aperta ranna fuisset, funus meum parares hoc tempore, Pater, quo querentem audis. Nihil ego tamquam accusator criminose, nec dubia argumentis colligendo, ago: quid enim, negat se cum multitudine venisse ad

Ambitio crudelis.

*Ambitio
deceitanda.*

Dij paterni.

Pietas.

ianuam meam? aut ferro succinctos secum
fuisse: quos nominauero, accersere: possunt
quidem omnia audere, qui hoc ausi sunt: non
tamen audebunt negare, se deprehensos intra
limen meum cum ferro. Si ad te deducerem,
rem pro manifesto haberes, fatentes pro de-
prehensis habe. *Execratur nunc cupiditatem re-
gni. Et furios fraternas cogita: sed ne sint cœ-
cæ, Pater, execrationes tuæ, discerne: dispice
insidiatorem, & peritum insidijs noxium huic
esse caput, qui occisurus fratrem fuit, habent
etiam iratos paternos Deos: qui periturus fra-
terno scelere fuit, perfugium in Patris mise-
ricordia, & iustitia habeat, quo enim alio con-
fugiam? cui non solemne lustrare exercitus,
cui non decursus militum, non domus, non
epula, non nox ad quietem data naturæ be-
neficio mortalibus, tuta est: si iero ad fratrem
iuitatus, moriendum est: si recepero intra
ianuam comestatum fratrem, moriendum est:
nec cundo, nec manendo insidias euito. Quo
me conferam? nihil præter Deos, Pater, & te
colui. Non Romanos habeo, ad quos confugi-
am. Perisse expetunt, quia tuis iniurijs do-
leo: quia tibi ademptas tot vrbes, torgen-
tes, modo Thraciæ mariimam oram indi-
gnor, nec me, nec te incolumi Maecdoniam
suam futuram sperant: sed si me scelus fra-
tris, te senectus absumpserit, aut nec ea qui-
dem expectata fuerit, regem, regnumque Ma-
cedoniæ sua futura sciunt. Si quid extra Ma-
cedoniam tibi Romani reliquissent, mihi quo-
que id relictum crederem receptaculum. At
in Maecdonibus satis præsidij est, vidisti he-
sterna die impetum in me militum, quid il-
lis defuit, nisi ferrum? quod illis defuit in-
terdiu, conuiuæ fratris noctu assumpserunt.
Quid de magna parte Princi. loquar, qui in
Romanis spem omnem dignitatis, & fortunæ
posuerunt, & in eo qui omnia apud Roma-
nos potest: Neque hercule istum mihi tan-
tum fratri maiori, sed prope est, vt tibi quo-
que ipsi Regi, & Patri præferant: iste enim est,
cuius beneficio poenam tibi senatus remisit,
qui nunc te ab armis Romanis prætegit, qui
tuam senectutem obligatam, & obnoxiam a-
dolescentiæ suæ esse æquum censet, pro isto
Romani stant: pro isto omnes vrbes tuo im-
perio liberatæ: pro isto Maecdones, qui pace
Romana gaudent. Mihi præter te, Pater, quid
vsquam aut spei, aut præsidij est? quo spe-
ctare illas literas ad te nunc missas T. Quin-
tj credis: quibus & bene te consuluisse rebus*

tuis ait, quod Demetrium Romam miseris: &
hortatur vt iterum, & cum pluribus legatis,
& primoribus quoque Maecdonum remittas
cum T. Quintijs qui nunc est auctor omni-
um rerum, isti & magister, cum sibi, te abdi-
cato, patre, in locum tuum substituit: illic an-
te omnia clandestina concepta sunt consilia:
quærentur adiutores consilij, quum te, plu-
res, & principes Maecdonum cum isto mit-
tere iubet, qui hinc integri, & sinceri Romam
eunt, Philippum regem se habere credentes:
imbuti, & illinc infecti Romanis delinimen-
tis, redeunt. Demetrius ijs vnus omnia est: e-
um iam Regem viuo patre appellant. Hac si
indignor, audiendum est statim, non ab alijs
solum, sed etiam à te, Pater, cupiditatis regni
crimen: ego vero, si in medio ponitur, non
agnosco, quem enim suo loco moueo, vt ipse
in eius locum succedam? Vnus ante me Pater
est, & vt diu sit, Deos rogo: superstes ei ita
sim, si merebor, vt ipse me esse velit. Hære-
ditatem regni, si pater tradet, accipiam.
Cupit regnum, & quidem scelerate cupit,
qui transcendere festina ordinem ætatis, natu-
ræ, moris Maecdonum, iuris gentium.
Obstat frater maior, ad quem iure, volun-
tate etiam Patris, regnum pertinet. Tollatur
nunc primus in regnum, fraternæ cæde sit po-
tior: Pater senex, & filio solus orbatus ma-
gis timebit ne irascatur, quam vt filij vl-
cisci necem patiatur; Romani lætabuntur,
probabunt, defendent factum. Hæ spes incer-
tæ, Pater, sed non inanes sunt: ita enim res se
haber, periculum vitæ propellere à me po-
tes, puniendo eos, qui ad me interficiendum
ferrum sumpserunt: si facinori eorū successerit,
mortem meam idem tu persequi non po-
teris.

OECONOMIA

orationis.

I. Exordium callidum, quasi ex flagrantis ad-
huc delicti commotione erumpat, non domi sit
comparatum, deinde artificiosa conquestio, ste-
bilis, subdola ad motum excitandum arctissima.
Quiritatus autem proprie questus. Et in complo Quiriti-
ratio eorum, qui populum Romanum inuoca-
bant. Translatum est in ore Maecdonis.

II. Serio delabitur ad causam. Primum cri-
men, & radix omnium obicitur Demetrio, domi-
nans

Genius.

dominandi libido. *Fortuna autem, per quam se servatum hic Perseus dicit, est ipse: cuius δαίμων πύλας ἔδωκεν ὡς ἔστιν ἔνθα ἔχειται ἀπὸ Μενάνδρου.*

Lustratio.

III. Parricidij crimen intentatum, colligitur ex effectibus, & adiunctis, ac primum ex recenti lustratione, quae imago iusta pugna fuit. Lustrale certamen à Tacito vocatur. *Annal. l. 16. Hanc (inquit) Perseus dum obiret Demetrius pene ludo inivit parricidium.*

IV. Probabilis sit oratio ex circumstantijs apertissime enucleatis: Hinc acris, & nervosa pugnae: as.

Dii Paterni.

Penates.

V. Post rem probatam, per Aporiam adhibetur motus non rō accersitus, sed leniter à suo fonte derivatus. Dii autem paterni, quorum hic meminit, sunt Penates, & quibus Clemens Alexandrinus πέντες, ἑσπερος, & ἑβόλ. Apollon. & Ἄρνοβ. aduersus gentes l. 1. & l. 3.

VI. Gradum facturus ad aliud crimen callide nomen, & her euolentiam Patrii usurpat, dein de summa dexteritate inuenit criminatorem de amicitia cum Romano, & spe inuadendi regni, Philippus autem multatus fuerat aliqua parte imperij à Romanis, & nondum concoctus dolor. Sciebat Perseus qua parte iam exulceratus suspicatus Parentis animus esset ferendus.

Demetrius.

carus Ro-

mani.

VII. Hac igitur ianuā, quam sibi patere facilius existimabat irripet, grauiter exagitat Demetrium, ob amicitiam Romano: um, apud quem legatus fuerat. Hinc dira emulatio sibi instillatur, ita autem in responsis Sinatus ferebatur ὁ αἰσίοις Πρωταγορί πᾶσι τὰ τὴν δὲ αὐτῷ χάρειν, καὶ μὴ σὺν τῷ Διῶνι τὸν ἀπὸ τοῦ οὐρο. Polybius.

VIII. Firmatur coniectura ex T. Quintij literis ad Demetrium, & calidissime in odium Patrii adducitur: is adolescentis efficitur autem oratione dixit Demetrius ijs omnia est. Sic graece dicunt τὰ πάντα, quae & latine extulit Arbiiter in satyrio. Quare in caelum abiit, & Trimolcionis Tapanta est.

Tapanta.

IX. In peroratione pratenditur simulata moderatio: effimi consilij arripit, sicut fratrum errorem ista rabies, sed vix malitia sua integumentis euoluta.

DEMETRII PARRICIDII rei defensio.

Relegit duo crimina obiecta, & confutat

pene ab iisdem locis, maxime autem conatur repugnantibus implicare aduersarium: quod argumentum ad confutationem potentissimum esse solet. Dictio nobilis est, miserationes valde graues, & oportuna.

Omnia, quae reorum antea fuerant auxilia, Pater, praecipit accusator, simulatiffique lachrymis in alterius perniciē, veras meas lachrymas suspectas tibi fecit: quum ipse, ex quo ab Roma redij, per occulta cum suis colloquia, dies, noctesque infidietur vltro mihi: nunc non infidiatoris modo, sed latronis manifesti, & percussoris speciem induit. Periculo suo te exteret, vt innoxio fratri per eundem te maturet perniciem: per fugium sibi nusquam gentium esse ait, vt ego ne apud te quidem spei quicquam reliqui habeam: Circumuentum, solum, inopem, inuidia gratiae externa, quae obest potius, quam prodest, onerat. Iam illud quam acufatoriae, quod noctis huius crimen miscuit cum caetera infestatione vitae meae, vt & hoc, quod iam, quale sit, scies, suspectum alio vitae nostrae tenore faceret, & illam vanam criminatorem spei, voluntatis consiliorum meorum, nocturno hoc ficto, & composito argumento, fulciret: simul & illud quaesuit, vt repentina, minimeque praeparata accusatio videretur; quippe ex noctis huius metu, & tumultu repentino exorta. Oportuit autem, Perseu, si proditor ego Patrii, regni que eram, si cum Romanis, si cum alijs inimicis Patrii inieram consilia, non expectatam fabulam esse noctis huius, sed proditoris meae ante me accusatum, si illa criminosa, ac vana acufatio erat, inuidiamque tuam aduersus me magis, quam crimen meum indicatura, hodie quoque eam, aut praetermitti, aut in aliud tempus differri, vt perspiceretur, vtrum ego tibi, an tu mihi nouo quidem, & singulari genere odij insidias fecisses. Ego tamen, quantum in hac subita perturbatione potero, separabo ea, quae tu confudisti, & noctis huius insidias aut tuas, aut meas detegā. Occidendi sui consilium me inisse videri vult, vt scilicet maiore fratre sublaro, cuius iure gentium, more Macedonum, tuo etiam (vt ait) iudicio regnum futurum est: ego minor in eius, quem occidisset, succedere locū. Quid ergo illa sibi vult pars altera

ora-